

A Szerzői Jogi Szakértő Testület szakértői véleménye

Ügyszám: SZJSZT-35/17

A szakvélemény tárgya: Grafikai művek elkészítésének és videojátékokban, valamint animációs filmekben való felhasználásának szerzői jogi kérdései

A Testület részére feltett kérdések:

- 1) Meg lehet-e állapítani, hogy a felperes által csatolt szakvélemény 1. számú mellékletének 4/29-8/29. oldalán és a 16/29-18/29 oldalán felsorolt szerzői művek (grafikai fájlok) és a 19. sorszám alatt csatolt, szerzői műveket (grafikai fájlokat) tartalmazó adathordozó adattartalma megegyezik-e.
- 2) Meg lehet-e állapítani a rendelkezésre álló adatok alapján, hogy a felperes készítette-e a csatolt szakvélemény 1. számú mellékletének 4/29-8/29. oldalán és a 16/29-18/29 oldalán felsorolt, és a 19. sorszám alatti adathordozón található szerzői műveket (grafikai fájlokat). Válaszát indokolja.
- 3) Amennyiben a 2) kérdésre a válasz igen, állapítsa is meg, hogy a fájlokat a felperes készítette-e.
- 4) Amennyiben a válasz nem, milyen adatok ismeretében lehetséges ennek megállapítása?
- 5) Meg lehet-e állapítani a rendelkezésre álló adatok alapján, hogy a felperes által felsorolt fájlok felhasználásra kerültek-e a felsorolt animációs filmekben, illetve játékban? Válaszát indokolja.
- 6) Amennyiben ezt meg lehet állapítani, akkor adja meg, hogy mely modellek textúrák (fájlok) mely filmekben, illetve játékban szerepelnek a felsoroltak közül.
- 7) Ha az 5) pontban írt felhasználás megtörtént, azt lehet a felperes által alkotott szerzői művek (grafikai fájlok) átdolgozásának tekinteni?

A Testület a fenti kérdéseket az alábbiakban válaszolja meg:

Ad 1./

Az egyezőség vizsgálata során a Testület megvizsgálta a felperes által 19. sorszám alatt csatolt pendrive-on található fájlokat és a csatolt szakvélemény (a továbbiakban: „szakvélemény”) részét képező DVD-n lévő, a szakvélemény 1. sz. mellékletének 4/29-8/29. oldalán és a 16/29-18/29. oldalán felsorolt fájlokat.

A vizsgálat eredményeként megállapítható, hogy a pendrive-on több és más fájlok is rögzítésre kerültek a szakvéleményben felsoroltakon kívül, ami elsősorban abból adódik, hogy a pendrive-on az egyes karakterek munkafázisonként létrehozott verziói, illetve különböző formátumai is fellelhetőek. Ebből a szempontból tehát a két adathordozó adattartalma nem egyezik meg.

Ugyanakkor a szakvélemény 1. sz. mellékletének 4/29-8/29. oldalán és a 16/29-18/29. oldalán felsorolt (és a DVD-n megvizsgálható) grafikai művek megtalálhatóak a felperes által 19. sorszám alatt becsatolt adathordozón. Bár a textúrák esetében a fájlok elnevezése a kettő adathordozón sok esetben eltérő, de a szakvéleményben hivatkozott grafikai művek a pendrive-on található fájlok között beazonosíthatóak.

Ad 2./-4./

A 2) – 4) sz. kérdésekre a Testület összefoglalóan válaszol az alábbiak szerint:

A szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény (Sztj.) 4. § (1) bekezdése a szerző fogalmára a következő meghatározást adja: „a szerzői jog azt illeti, aki a művet megalkotta”.

A szerzői minőség megállapítására az Sztj. 94/B. §-a egy vélelemsort állít fel az alábbiak szerint:

„94/B. § (1) Az ellenkező bizonyításáig azt kell szerzőnek tekinteni, akinek a nevét ilyenként a művön a szokásos módon feltüntették.

(2) Ha az (1) bekezdés nem alkalmazható, az ellenkező bizonyításáig azt kell szerzőnek tekinteni, aki a művet sajátjaként a Hivatalnál vezetett – közhitelesnek minősülő – önkéntes műnyilvántartásba vetette és ezt közokirattal igazolja. A mű nyilvántartásba vételéért igazgatási szolgáltatási díjat kell fizetni.

(3) Ha a (2) bekezdés sem alkalmazható, az ellenkező bizonyításáig azt kell szerzőnek tekinteni, aki ezt közös jogkezelő szervezet által a közös jogkezelés alá tartozó művekről, szomszédos jogi teljesítményekről, illetve jogosultakról fenntartott adatbázis alapján kiállított teljes bizonyító erejű magánokirattal igazolja. Ilyen magánokiratot a közös jogkezelő szervezet önként vállalt szolgáltatásként – alapszabályával összhangban – saját tagja számára, a tag kérésére állíthat ki.

(4) Ha a (3) bekezdés sem alkalmazható, az ellenkező bizonyításáig azt kell szerzőnek tekinteni, aki a művet először hozta nyilvánosságra.”

A 19. sorszám alatti adathordozón és az 1. sz. melléklet 4/29-8/29 és a 16/29-18/29. oldalán felsorolt grafikai művek tekintetében a rendelkezésre álló adatok alapján nagy valószínűséggel meg lehet állapítani, hogy azokat a perbeli felperes készítette, mivel nem csak a kész karakterek, hanem az egyes munkafázisok eredményei is megtalálhatóak az 19. sorszám alatt csatolt adathordozón, valamint a műveket az alperes, a szakvéleményt készítő szakértő és a perben eljáró bíróság is a felperestől kapta. A periratok között nem lelhető fel olyan adat, amely arra utalna, hogy a felperes birtokában lévő grafikai művek mástól származnának vagy, hogy a szakvéleményben rögzített időpontoktól eltérő időpontokban készültek volna.

A felperes szerzősége tehát csak akkor vonható kétségbe, ha ismertté válnak olyan korábbi modellek és textúrák, amelyek a felperes által átadott karakterek alapjául szolgálhattak. Ebben – a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján a jelen ügyben nem releváns - esetben a hasonlóságok és különbségek alapos vizsgálata válna szükségessé annak megállapításához, hogy a felperes tevékenységének eredménye, mint esetleges átdolgozása egy korábbi műnek, rendelkezik-e egyéni, eredeti jelleggel, és így a felperesnek keletkeztek-e szerzői jogai a művekkel kapcsolatban.

Ad 5./-6./

Az 5) – 6) sz. kérdésekre a Testület összefoglalóan válaszol az alábbiak szerint:

Tekintettel arra, hogy a szerzői jogi védelem tárgya az azonosítható egyéni, eredeti külső és belső forma, a perbeli grafikai művek felhasználásának vizsgálatakor azt szükséges elemezni, hogy a szóban forgó filmekben feltűnnek-e a felperes karaktereivel azonos vizuális megjelenésű karakterek. Szerzői jogi szempontból tehát a technikai kivitelezésnek, az alkotás (játékprogram,

animációs film) megvalósulását eredményező eljárásnak nincs jelentősége a figurák egyezőségének vizsgálatakor.

Ezért a szakértő megfelelően járt el akkor, amikor a felhasználások kapcsán az egyéni, eredeti jelleget magukon viselő textúrák filmbeli megjelenését vizsgálta. A felperesi kereseti kérelem alaposágának, vagyis az I. rendű alperes által történt engedély nélküli felhasználás megállapításának alapvető előkérdése, hogy történt-e bármilyen mértékű felhasználása a felperesi alkotásoknak.

A Testület osztja a szakvéleményt készítő szakértőnek azt az álláspontját, hogy a textúrák előzetes és teljes ismeretének hiányában nem lehetséges a filmekből a megfelelő képkockák kiválasztása. Így esetleges további egyezőségek megállapítására a szakértő eljárásához hasonló módszerrel kerülhet sor, azaz az adott textúra és az esetlegesen egyezőséget mutató képkocka kiemelésével, mivel a 2D-s textúrák a 3D-s megjelenítéssel már torzulnak és a felismerhetőségüket tovább nehezítik a filmbeli mozgások, árnyékok.

A Testület a filmekkel való egyezőségek tekintetében szintén egyetért a szakvéleményben foglaltakkal, továbbá a periratokban sem merült fel olyan egyéb adat, amely a szakvélemény megállapításait e körben kétségbe vonná. A Testület tehát a szakvélemény 7. táblázatában foglaltakkal egyezően állapítja meg a felperes által rendelkezésre bocsátott textúráknak a filmekben való megjelenését.

Hangsúlyozni kívánjuk, hogy maga az I. rendű alperes is elismerte a felperes által átadott karakterállomány további filmekben történt felhasználását. I. rendű alperes e körben részletesen megadta, hogy álláspontja szerint hány százalékban használták fel a felperes grafikai műveit.

Ad 7./

Önmagában a grafikai művek játékban, illetve animációs filmbeli felhasználása, amennyiben a grafikai műveken belül változtatások nem történtek, nem átdolgozás a Testület álláspontja szerint. A felperes által átadott modelleknek és textúráknak az egyes filmekben való felhasználása a grafikai művek átdolgozásának is akkor tekinthető, amennyiben azok filmbeli felhasználása céljából további változtatásokat hajtottak végre a felperesi műveken. Az átdolgozásra irányuló kérdésnek a megválaszolásához a Testület álláspontja szerint az általa az 5-6 kérdésekre adott válaszokban kifejtett okok miatt nincs elegendő rendelkezésre álló perbeli bizonyíték. A kirendelő végzés tényállást ismertető bevezetőjében utalás van arra, hogy az adott filmekhez felhasznált modell s textúra fájlokat tartalmazó mod könyvtárrendszer már nem áll rendelkezésre. Nem látható, hogy alperesi oldalon hajtottak-e végre a filmkészítés során olyan módosításokat, amelyekkel magukat a felperesi grafikai műveket is átdolgozták volna, de ezen ismeret hiánya nem vonja kétségbe felperes alkotói hozzájárulásának tényét. A felperesi művek ettől függetlenül felhasználásra kerültek az elkészített filmalkotásokban, ami önmagában véve is engedélyköteles felhasználás, azaz a karakterek filmbeli felhasználásához – ellenkező bizonyítás hiányában – a felperestől, mint szerzőtől, kellett volna felhasználási engedélyt szereznie a filmek előállítójának. Engedély hiányában a felhasználás az Szjt. 16. § (6) bekezdése értelmében jogosulatlan felhasználásnak minősül.

Budapest, 2017. december 7.

Dr. Kricsfalvi Anita
a tanács elnöke

Dr. Ferkóczy Noémi Veronika
a tanács előadó tagja

Kabdebó György
a tanács szavazó tagja